

Quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở các trường trung học phổ thông

Nguyễn Thị Anh Thơ*; Nguyễn Minh Tuấn**

*HVCH Trường Đại học Đồng Tháp; **TS.Trường ĐH KT-CN Cần Thơ

Received:20/10/2024 ; Accepted:26/10/24 ; Published: 6/11/2024

Abstract: After two years of implementing the 2018 General Education Program at high school level, English in high schools initially has certain advantages such as: English teachers often participate in training courses on programs and textbooks; the program has been innovated, inherited and developed in a concentric spiral; teachers and schools are given the opportunity to proactively choose textbooks to ensure that they are suitable for the practical situation of the locality. Besides the above advantages, high schools still face many difficulties in the initial stages of applying the 2018 General Education Program for English, specifically: due to the habit of teaching heavily on vocabulary and grammar, when approaching teaching English according to the 2018 General Education Program with the goal of forming and developing communication skills, it is a big challenge for many teachers; the management of teaching activities in some high schools still focuses on content management without paying attention to management according to the goal of developing students' capacity; has not met the requirements of current general education reform. Therefore, innovating the management of English teaching activities according to the objectives of the 2018 General Education Program in high schools is an urgent task to improve the quality of English teaching.

Keywords: Teaching activities, managing teaching activities.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh hội nhập toàn cầu hóa, ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng là một công cụ, phương tiện đắc lực và hữu hiệu trong quá trình hội nhập và phát triển. Một trong những nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp nhằm phát triển giáo dục vững chắc và mạnh mẽ hơn trong thời gian tới đó là đổi mới việc quản lý tổ chức hoạt động dạy học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân. Chính vì vậy việc học ngoại ngữ nói chung, dạy học tiếng Anh nói riêng vừa là xu hướng tất yếu, vừa là một nhiệm vụ của các nhà trường trung học phổ thông (THPT) hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở các trường THPT

2.1.1. Thực trạng thực hiện mục tiêu dạy học môn tiếng Anh ở các trường THPT

Chương trình môn Tiếng Anh giúp học sinh (HS) có một công cụ giao tiếp mới, hình thành và phát triển cho HS năng lực giao tiếp bằng tiếng Anh thông qua các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Các kỹ năng giao tiếp và kiến thức ngôn ngữ được xây dựng trên cơ sở các đơn vị năng lực giao tiếp cụ thể, trong các chủ đề và chủ điểm phù hợp với học sinh phổ thông nhằm giúp các em khi kết thúc cấp tiểu học đạt được năng lực giao tiếp Bậc 1, khi kết thúc bậc trung học

ơ sở đạt được Bậc 2 và khi kết thúc cấp trung học phổ thông đạt Bậc 3 theo Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam (Thông tư số 01/2014/TT-BGDĐT ngày 24 tháng 01 năm 2014 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, ban hành khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam).

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện			
		Yếu	Trung bình	Khá	Tốt
1	Hình thành và phát triển năng lực giao tiếp của học sinh thông qua rèn luyện các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết và các kiến thức ngôn ngữ		22,2	35,6	42,2
2	Giúp học sinh hiểu biết sâu rộng hơn về đất nước, con người, nền văn hoá của các nước nói tiếng Anh và của các quốc gia khác trên thế giới		11,1	40,0	48,9
3	Giúp học sinh hình thành thói quen học tập suốt đời để trở thành những công dân toàn cầu trong thời kỳ hội nhập		17,8	37,8	44,4
4	Có khả năng giao tiếp đạt được trình độ tiếng Anh Bậc 3 theo Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc của Việt Nam không		26,6	46,7	26,7

Qua kết quả khảo sát cho thấy, cán bộ quản lý (CBQL) và giáo viên (GV) đánh giá việc quản lý thực hiện mục tiêu hoạt động dạy học (HDDH) môn tiếng Anh ở mức độ khá. Trong đó, nội dung “Giúp học sinh hiểu biết sâu rộng hơn về đất nước, con người, nền văn hoá của các nước nói tiếng Anh và của các quốc gia khác trên thế giới” được thực hiện tốt nhất,

điều đó cho thấy học sinh đã hiểu biết tốt về văn hóa và con người của các nước nói tiếng Anh, điều này rất tích cực cho việc phát triển kiến thức xã hội của các em. Nội dung “Có khả năng giao tiếp đạt được trình độ tiếng Anh Bậc 3 theo Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc của Việt Nam”, đây là nội dung thực hiện chưa tốt vì để đạt đến trình độ năng lực theo khung tham chiếu châu Âu theo đúng nghĩa là rất khó khăn bởi HS chỉ có thể nghe, nói được những thông tin cơ bản như chào hỏi, giới thiệu tên tuổi, sở thích, ... Vì vậy, CBQL cần nghiên cứu, bổ sung trong công tác chỉ đạo thực hiện tốt HĐDH môn tiếng Anh ở các trường THPT.

2.1.2. Thực trạng thực hiện nội dung, chương trình dạy học môn tiếng Anh ở các THPT

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện			
		Yếu	Trung bình	Khá	Tốt
1	Nắm vững nội dung, phân phối chương trình		11,1	11,1	77,8
2	Chuẩn bị bài giảng trước khi lên lớp		22,2	22,2	55,6
3	Thiết kế lại các hoạt động khó của SGK phù hợp với năng lực HS	8,9	51,1	26,7	13,3
4	Kiểm tra việc tự học của HS ở nhà (làm bài tập ở nhà, chuẩn bị bài)		11,1	31,1	57,8
5	Giới thiệu, bổ sung tài liệu hỗ trợ ngoài sách giáo khoa	11,1	15,6	40,0	33,33

Việc thực hiện nội dung, chương trình dạy học môn tiếng Anh ở các trường THPT đã được triển khai qua các buổi tập huấn chuyên môn. Tuy nhiên, nhiều GV dạy học vẫn bám sách quá nhiều mà chưa thiết kế lại nội dung cho phù hợp với năng lực học sinh; với Chủ trương “một chương trình, nhiều bộ sách giáo khoa”, do đó sách giáo khoa không còn là “pháp lệnh”, mà chỉ là tài liệu tham khảo. Vì vậy, giáo viên phải sử dụng sách giáo khoa một cách chủ động, không lệ thuộc, phải sáng tạo và linh hoạt hơn trong công tác giảng dạy để đáp ứng với yêu cầu chung của chương trình.

2.1.3. Thực trạng thực hiện phương pháp dạy học môn tiếng Anh ở các trường THPT

Trong hoạt động dạy học môn tiếng Anh, có rất nhiều phương pháp dạy học (PPDH) như phương pháp ngữ pháp - dịch (Grammar - Translation Method), phương pháp dạy tiếng Anh giao tiếp (Communicative Language Teaching), phương pháp dạy học theo dự án (Project-based learning), phương pháp lấy người học làm trung tâm (Learner-centered approach), ...

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện			
		Không thực hiện	Thỉnh thoảng	Thường xuyên	Rất thường xuyên

1	Phương pháp Ngữ pháp - Dịch (Grammar - Translation Method)	4,3	5,8	26,1	63,8
2	Phương pháp dạy tiếng Anh Giao tiếp (Communicative Language Teaching)	8,7	43,5	23,2	24,6
3	Phương pháp dạy học theo dự án (Project-based learning)	37,7	33,6	17,1	11,6
4	Phương pháp trò chơi (Game-Based Learning)	1,4	14,5	34,8	49,3
5	Phương pháp học đảo chiều (Flipped Learning)	14,5	43,5	22,9	19,1
6	Phương pháp lấy người học làm trung tâm (learner-centered approach)	11,6	30,4	34,8	23,2

Qua kết quả khảo sát cho thấy, phương pháp giáo viên tiếng Anh ở các trường trung học phổ thông thường xuyên sử dụng nhất là phương pháp ngữ pháp-dịch, do vậy chưa phát huy được tính chủ động, tích cực, sáng tạo độc lập trong học tập tiếng Anh của học sinh (HS), chính vì thế HS tiếp thu bài một cách thụ động, không hứng thú xây dựng bài và rất ngại giao tiếp. Nguyên nhân, hầu hết GV tiếng Anh khi đứng lớp thích sử dụng các PPDH nêu trên là do ít tốn kém thời gian cho GV, HS mà dễ dàng hoàn thành các nội dung của bài dạy trong một tiết đứng lớp.

2.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở các trường THPT

Trên cơ sở nghiên cứu thực tiễn đề xuất các biện pháp QL HĐDH môn tiếng Anh ở các trường THPT, tác giả đề xuất 5 biện pháp như sau:

- Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh các trường trung học phổ thông
- Tăng cường kế hoạch hoạt động dạy học môn tiếng Anh các trường trung học phổ thông
- Đổi mới tổ chức hoạt động dạy học môn tiếng Anh các trường trung học phổ thông
- Đẩy mạnh chỉ đạo hoạt động dạy học môn tiếng Anh các trường trung học phổ thông
- Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh các trường trung học phổ thông

3. Kết luận và khuyến nghị

3.1. Kết luận

Công tác quản lý chất lượng dạy và học tại các cơ sở giáo dục luôn là mối quan tâm hàng đầu của hiệu trưởng và được tổ chức thực hiện chặt chẽ, có hiệu quả từ Ban giám hiệu đến các tổ chuyên môn. Trong đó, quản lý HĐDH là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất mà CBQL nhà trường phải thực hiện thường xuyên và liên tục trong suốt từng năm học. Quản lý tốt HĐDH môn tiếng Anh là tạo điều

kiện thuận lợi cho GV hoàn thành nhiệm vụ, giúp HS tiếp thu và vận dụng kiến thức một cách chủ động và sáng tạo, góp phần nâng cao chất lượng bộ môn tiếng Anh nói riêng và chất lượng giáo dục của nhà trường nói chung.

Để HDDH môn tiếng Anh các trường THPT đạt hiệu quả cao nhất cần thay đổi các biện pháp quản lý HDDH, trong đó nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của quản lý HDDH môn tiếng Anh, tăng cường kế hoạch HDDH môn tiếng Anh các trường THPT và đổi mới tổ chức HDDH môn tiếng Anh là các giải pháp tối ưu và có tính cấp thiết.

3.2. Khuyến nghị

Đối với Sở Giáo dục và Đào tạo

Thường xuyên tổ chức bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho GV tiếng Anh, tổ chức các buổi hội giảng cấp tỉnh với các chuyên đề khác nhau như “Dạy học trải nghiệm sáng tạo”; “Dạy học theo hướng phát huy năng lực và phẩm chất người học”;... để trao đổi, thảo luận và học tập lẫn nhau. Có chính sách hỗ trợ chi phí học tập, điều kiện cho các GV tiếng Anh các trường THPT học nâng chuẩn.

Tổ chức các buổi hội thảo, giao lưu để chia sẻ kinh nghiệm giữa các CBQL ở các trường THPT trong toàn tỉnh và với các tỉnh bạn với chuyên đề “Một số biện pháp để nâng cao hiệu quả công việc quản lý HDDH trong các trường THPT”.

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra với trọng tâm là tổ chức quản lý HDDH trong các trường THPT. Qua đó tư vấn, hỗ trợ, giúp đỡ nhà trường thực hiện tốt hơn việc quản lý HDDH trong các nhà trường.

Quan tâm, tạo điều kiện đầu tư CSVC, thiết bị dạy học hiện đại cho các trường theo Chương trình GDPT 2018 nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy đối với môn tiếng Anh.

Đối với cán bộ quản lý các trường trung học phổ thông

Thường xuyên tuyên truyền nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của bộ môn tiếng Anh đến toàn thể GV, CMHS và HS trong toàn trường.

Thực hiện linh hoạt, sáng tạo việc quản lý HDDH bộ môn tiếng Anh, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt hơn nữa việc đổi mới PPDH theo hướng phát huy năng lực và phẩm chất người học, chỉ đạo việc thực hiện ứng dụng CNTT hợp lý vào bài dạy,...

Huy động tối đa các nguồn lực, để kịp thời khen thưởng GV và HS có những thành tích xuất sắc trong HDDH bộ môn tiếng Anh như: thi đạt GV dạy giỏi cấp tỉnh, HS giỏi cấp tỉnh, cấp quốc gia,...đồng thời trang bị đầy đủ các CSVC, TBDH hiện đại phục vụ

cho HDDH.

Khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi cho GV tiếng Anh học tập để nâng chuẩn nhằm nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

Đối với GV các trường trung học phổ thông

Tích cực, chủ động tìm kiếm các chương trình bồi dưỡng và tự bồi dưỡng nâng cao năng lực dạy học của bản thân, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đặc biệt là trong giai đoạn đầu thực hiện Chương trình GDPT 2018. Tìm hiểu và nắm được đặc điểm của HS trong trường để thực hiện HDDH môn tiếng Anh có hiệu quả.

Sử dụng các PPDH, hình thức dạy học, KT-ĐG theo hướng phân hóa đối tượng HS, tạo hứng thú học tập của HS đối với môn tiếng Anh từ đó nâng cao chất lượng dạy và học.

Tăng cường sử dụng trang thiết bị dạy học và ứng dụng CNTT một cách hiệu quả trong dạy học môn tiếng Anh tại các trường THPT.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường mục tiêu xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Hà Nội

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014). *Thông tư số 01/2014/TT-BGDĐT, ban hành khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam ngày 24/1/2014*. Hà Nội

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Quyết định Số: 2658/QĐ-BGDĐT, về việc ban hành kế hoạch triển khai Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống Giáo dục quốc dân giai đoạn 2017-2025, ngày 23/7/2018*. Hà Nội

[4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018. Ban hành Chương trình giáo dục phổ thông*. Hà Nội

[5]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020c). *Văn bản số: 5512/BGDĐT-GDTrH ngày 18/12/2020. Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục của nhà trường*. Hà Nội

[6]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Thông tư 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/07/2021. Quy định về đánh giá học sinh trung học cơ sở và trung học phổ thông*. Hà Nội

[7]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Thông tư 39/2021/TT-BGDĐT danh mục thiết bị dạy học tối thiểu cấp trung học phổ thông, ngày 30/12/2021*. Hà Nội